De maatschappelijke waarde van het Buurtbedrijf

Impactevaluatie en -prognose voor Buurtbedrijf Borger-Odoorn

Augustus 2025

ALEXANDER
IMPACTWETENSCHAPPERS

Voorwoord

Meedoen in Borger-Odoorn, dat is voor ons normaal!

Meedoen is waardevol, maar soms is meedoen niet normaal. Meedoen is belangrijk, vooral voor mensen die moeilijk werk kunnen vinden. Maar hoe doe je dat? En wie helpt je daarbij? In onze buitendienst zijn we al een tijd bezig om mensen hierbij te helpen. Zo willen we mensen die moeilijk aan werk komen, helpen om toch mee te doen. Met elkaar en voor elkaar.

Eind 2022 besloot het college om geld vrij te maken, zodat nog meer mensen kunnen meedoen. Na ruim twee jaar willen we weten wat we hebben geleerd en gedaan. Voor u ligt het onderzoeksrapport over inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. In dit rapport leest u wat wij hebben geleerd. We onderzochten wat mensen tegenhoudt, wat hen kan helpen en wat zij nodig hebben om aan het werk te gaan.

We vinden het belangrijk dat iedereen gelijke kansen krijgt. Daarom kijken we niet alleen naar cijfers, maar ook naar de persoonlijke verhalen van de mensen zelf. In dit rapport leest u deze verhalen. Ook geven we tips voor beter beleid, de praktijk en samenwerking.

Wij danken iedereen die heeft meegewerkt aan dit onderzoek. Het is mooi om de resultaten te delen omdat het bewijst dat er vaak een perspectief is. In het bijzonder danken wij de (oud)deelnemers die hun verhaal met ons wilden delen. Hun ervaringen zijn heel waardevol. Met dit rapport willen wij bijdragen aan een samenleving waarin iedereen kan meedoen op een manier die bij diegene past. Met goede hulp, erkenning en nieuwe kansen.

Erik Rossel,
Manager Beheer openbare ruimte

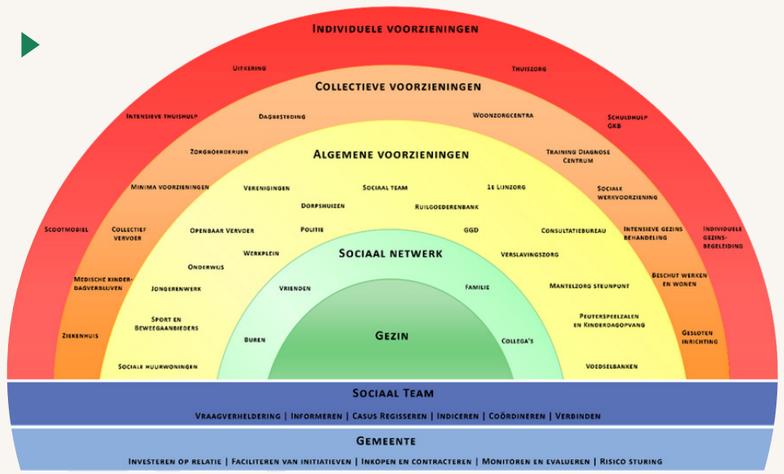
Het Buurtbedrijf

Missie, visie en kernwaarden

Meedoen staat hoog in het vaandel van de gemeente Borger-Odoorn; het is de eerste belangrijke waarde die genoemd wordt in het coalitieakkoord. Ook, of misschien zelfs met name, voor inwoners met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt worden passende activiteiten vormgegeven. Het Buurtbedrijf is hier een voorbeeld van: ondergebracht bij de buitendienst Beheer Openbare Ruimte en Gebouwen (BORG) voert het Buurtbedrijf werkzaamheden uit voor de inwoners en de gemeente. Vaak gaat het om additionele werkzaamheden, zoals groenvoorziening, het legen van prullenbakken, het herstellen van bankjes of andere taken in de buitenruimte als ‘plus’ op het kwaliteitsniveau dat de buitendienst verzorgt. Daarnaast helpen deelnemers van het Buurtbedrijf inwoners verhuizen, doen ze tuinonderhoud en ondersteunen ze de ruilgoederenbank bij het bezorgen en ophalen van grote meubels. Voor kleinere klussen kunnen inwoners van de gemeente het Buurtbedrijf inzetten via de Webwinkel Meedoen.

Het Buurtbedrijf wordt gefinancierd vanuit de participatiemiddelen van de gemeente Borger-Odoorn. In de gemeente wordt het regenboogmodel gebruikt (figuur 1). Het Buurtbedrijf is een collectieve voorziening (oranje boog), die moet helpen om het gebruik van individuele voorzieningen (rode boog) te voorkomen en te verminderen.
De afdeling Sociaal Domein koopt re-integratietrajecten in voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, die door Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn (SSTBO) in een traject geplaatst worden. Een deel van de trajecten wordt uitgevoerd bij het Buurtbedrijf, andere trajecten lopen via bijvoorbeeld EMCO, Wedeka en het Hunebedcentrum. Het is de ambitie dat het Buurtbedrijf in het plaatsingstraject fungeert als ‘first supplier’ van trajecten.

Regenboogmodel
Gemeente Borger-Odoorn

Inwoners met een uitkering voor wie het Buurtbedrijf een passende plek is, worden doorverwezen via SSTBO. Het streven is dat het Buurtbedrijf fungeert als eerste, laagdrempelige loket waar inwoners ondersteuning krijgen op weg naar maatschappelijke participatie. Deelnemers zijn inwoners uit de gemeente die uit eigen motivatie of vanuit een re-integratieverplichting worden begeleid en zich maatschappelijk actief in willen zetten. Het is de wens dat zij in een veilige en begeleide werkomgeving de kans krijgen om zichzelf te ontwikkelen en om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de gemeente.

Binnen SSTBO worden inwoners op meerdere momenten uitgenodigd voor een gesprek, zoals bij de aanvraag van een bijstandsuitkering, uitstroom uit (praktijk-) onderwijs via de doorstroomcoach, bij een indicatie voor doelgroep- of beschut werk, of op verzoek van de inwoner zelf. Op basis van deze gesprekken en achtergrondinformatie wordt een inschatting gemaakt van de positie van de deelnemer op de participatieladder. De ladder bestaat uit zes treden: van geïsoleerd (1) tot aan betaald werk (6). Inwoners die op de trede ‘deelname aan georganiseerde activiteiten’ (3) en ‘onbetaald werk’ (4) ingeschat worden, kunnen in aanmerking komen voor het Buurtbedrijf. Niet iedereen uit deze groep is geschikt, door lichamelijke klachten, tijdelijke ontheffing of bestaand vrijwilligerswerk bijvoorbeeld. Na deze selectie blijft per regisseur een kleinere groep over die voorgedragen kan worden, mits het aanbod van het Buurtbedrijf aansluit bij hun mogelijkheden en interesses. In deze gevallen vindt een kennismakingsgesprek plaats tussen de inwoner, SSTBO regisseur en de trajectbegeleider van het Buurtbedrijf en worden de mogelijkheden besproken. Wanneer een inwoner een traject gaat volgen bij het Buurtbedrijf, zijn er contact- en evaluatiemomenten waarbij de ontwikkelingen worden besproken, welke doelen er nog liggen en welke vervolgstappen mogelijk zijn, naar bijvoorbeeld werk of stage.

Binnen het Buurtbedrijf werken deelnemers in groepen, met intensieve begeleiding door werkbegeleiders. Hierin staat de brede ontwikkeling van de deelnemer centraal: deelnemers leren basis-werknemersvaardigheden, persoonlijke hygiëne, samenwerken met anderen, en kunnen vakgerichte certificaten halen. Nieuwkomers worden daarnaast ook ondersteund in hun Nederlandse taalontwikkeling. Het verschilt per deelnemer hoe vaak zij aanwezig zijn bij het Buurtbedrijf: waar voor de ene deelnemer een dag per week passend is, zijn er ook deelnemers die vier dagen per week bij het Buurtbedrijf werken.

Trajecten

Het Buurtbedrijf biedt vier verschillende trajecten aan voor mensen met een uitkering. SSTBO bepaalt in overleg met de trajectbegeleider van het Buurtbedrijf in welk traject een deelnemer wordt geplaatst. De trajecten richten zich op:

1. Sociale activering: meedoen aan activiteiten die goed zijn voor de samenleving, als voorbereiding op een volgende stap (bijvoorbeeld naar werk) of ter voorkoming van eenzaamheid en sociaal isolement.

2. Werken-leren: onbetaald werk bij het Buurtbedrijf, met als doel het leren van (werk-)vaardigheden en het opdoen of behouden van werkervaring.

3. Werkfit worden: via coaching, cursussen, meelopen of een toets, stap voor stap voorbereiden op betaald werk. Doelen in dit traject zijn het leren omgaan met structuur en verwachtingen, groei in zelfvertrouwen en assertiviteit, en ontdekken welk werk bij de deelnemer past.

4. Inburgering: het Buurtbedrijf helpt nieuwkomers bij hun inburgering door de Nederlandse taal te oefenen, Nederlandse omgangsnormen uit te leggen, en te begeleiden bij de stap naar werk en structuur.

Een deelnemer:

“Bij het Buurtbedrijf heb ik mensenkennis opgedaan, maar ook geleerd over de gewoonten van de mensen in Nederland

De dagelijkse praktijk

Deelnemers komen via het SSTBO bij het Buurtbedrijf terecht. In een kennismakingsgesprek met de trajectbegeleider wordt vervolgens gekeken of het Buurtbedrijf inderdaad de juiste plek is en zo ja, hoe het traject het beste kan worden ingericht.

De werkbegeleiders zijn dagelijks op pad met deelnemers en werken zo samen aan het realiseren van de doelen. Ze begeleiden de werkzaamheden, stemmen het werkpakket af op leerdoelen en motiveren deelnemers waar nodig.

Stappen naar participatie

Bij het Buurtbedrijf leren deelnemers in de praktijk. Naast algemene werknemersvaardigheden (op tijd komen, samenwerken, initiatief tonen), kunnen ze ook formele certificaten behalen zoals:

- Vorkheftruck
- Bosmaaier
- Motorzaag

Werken-leren: Herman.

> ***“Geef het een kans! Laat zien wat je kunt, dan wordt het ook gezien. En kijk naar de mogelijkheden.***

Persona

Herman is midden veertig en werkte jarenlang in verschillende fabrieken. Het tempo lag er hoog, de druk was constant, en het contact met collega’s was minimaal. “Ik ben een mensenmens,” zegt hij, “en als je dan alleen maar door moet, zonder echt contact, dan loopt het een keer vast.” En dat gebeurde ook. Eerst belandde hij ziek thuis, daarna kwamen er persoonlijke problemen bovenop. Hij verloor zijn woning, raakte in de schulden en kwam steeds verder van de maatschappij af te staan.

Via het sociaal team kwam hij in contact met het Buurtbedrijf en hij besloot het een kans te geven. Hij begon met tuinonderhoud, verhuizingen en het opruimen van woningen. Het waren geen grote stappen, maar elke dag een kleine. “Ik kreeg weer structuur, ritme, contact met mensen. En ik merkte: ik kan nog iets betekenen.”

Bij het Buurtbedrijf ontdekte hij opnieuw wat hij wél kon. Hij werkte met machines, leerde samenwerken en kreeg ruimte om fouten te maken en daarvan te leren. “Ik heb geleerd dat niet al mijn gedachten waar zijn. Vroeger trok ik me veel aan van anderen, nu weet ik beter wat ik zelf wil.”

Herman groeide in zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Hij kreeg hulp bij het aanpakken van zijn schulden en inmiddels is er rust in zijn financiën. En het allerbelangrijkste: hij werkt nu vier dagen per week bij de gemeente. Daar helpt hij anderen verder, precies zoals hij ooit zelf geholpen werd.

Met de juiste steun en een veilige plek om te groeien, is er veel mogelijk. Herman greep de kans die het Buurtbedrijf hem bood en bouwde stap voor stap aan een nieuwe toekomst.

Januari 2023 t/m april 2025	
Minder inzet sociaal team	€ 846
Schuldhulp naar budgetbeheer	€ 2.880
Minder inzet ambulante thuisbegeleiding	€ 6.319
Minder inzet psycholoog	€ 1.053
Minder inzet verslavingszorg	€ 527
Arbeidsparticipatie	€ 3.430
Minder uitkeringen	€ 9.336
Verhoogde arbeidsproductiviteit	€ 10.514

Sociaal resultaat

€ 34.904

Het onderzoek

Context

Dit onderzoek is in opdracht van het Buurtbedrijf Borger-Odoorn uitgevoerd door Alexander Impact. Het belangrijkste doel was om zichtbaar te maken wat het Buurtbedrijf oplevert voor de mensen die er werken en voor de lokale gemeenschap. Het onderzoek bracht in kaart wat de maatschappelijke waarde is van het Buurtbedrijf en welke besparingen en monetaire waarde daar mogelijk mee samenhangen.

Het onderzoek werd uitgevoerd tussen april en juni 2025. In deze periode is informatie opgehaald bij ruim dertig betrokkenen. De gesprekken vonden plaats in verschillende vormen: individueel, in kleine groepen of op informele momenten tijdens het werk. Daarnaast vulden zeventien maatschappelijke organisaties een digitale vragenlijst in.

In totaal spraken we met:

- 6 huidige deelnemers
- 5 oud-deelnemers
- 5 inwoners
- 2 werkbegeleiders
- 1 trajectbegeleider
- 3 medewerkers van de buitendienst (BORG)
- 2 medewerkers van Andes
- 1 wethouder van de gemeente Borger-Odoorn
- 1 beleidsadviseur en 1 manager Sociaal Domein
- 17 respondenten van maatschappelijke organisaties
- 1 accountmanager Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn
- 1 manager BORG-REAL

Er werd gewerkt met een gespreksleidraad en voor de deelnemers een vragenlijst waarin aandacht was voor mentale en fysieke gezondheid, ontwikkeling van werknemersvaardigheden, integratie en het gebruik van voorzieningen. Deze gegevens zijn gebruikt voor de maatschappelijke waardering. Naast de gesprekken en vragenlijsten zijn beleidsstukken, rapportages en kostenoverzichten geanalyseerd die door het Buurtbedrijf beschikbaar zijn gesteld. Het onderzoek kende zes opeenvolgende fasen: oriëntatie, verkenning, voorbereiding, dataverzameling, analyse en rapportage. Op basis van de opgehaalde informatie zijn vier persona’s uitgewerkt, die verschillende typen deelnemers reflecteren.

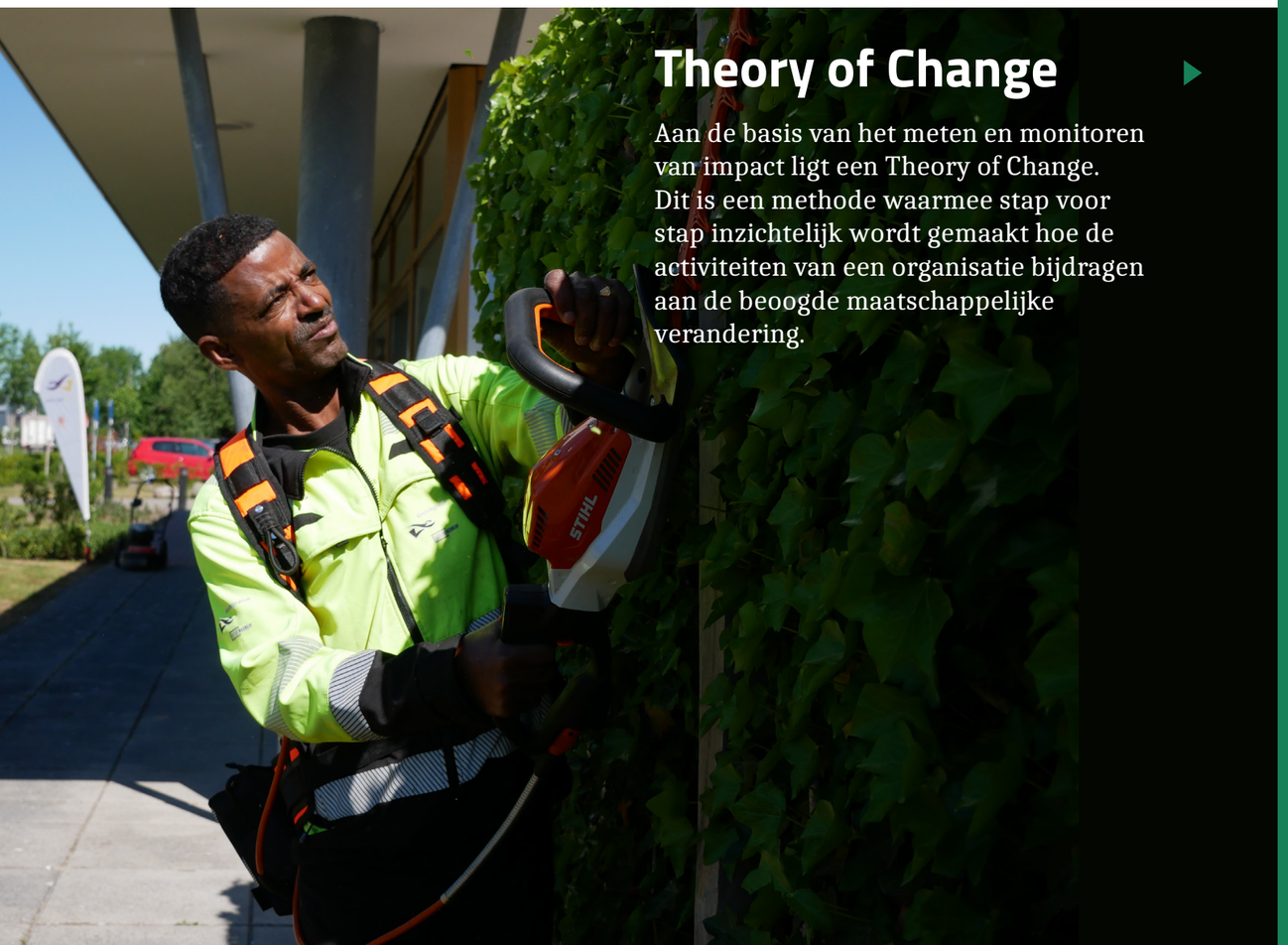
Onderzoeksaanpak

Voor het in kaart brengen van de maatschappelijke waarde van het Buurtbedrijf is gebruikgemaakt van de SROI-methodiek (Social Return on Investment). Als uitgangspunt zijn vier representatieve persona's opgesteld, gebaseerd op de profielen en trajecten van daadwerkelijke deelnemers. Deze persona's maken zichtbaar welke effecten het Buurtbedrijf heeft op verschillende typen deelnemers en hun omgeving.

Per persona zijn de ervaren veranderingen geïnventariseerd en financieel gewaardeerd.

Hierbij is gebruikgemaakt van financiële proxy's en zijn correctiefactoren toegepast, zoals deadweight en attributie, om de uitkomsten zo realistisch mogelijk in te schatten.

De analyse is uitgevoerd op basis van resultaten uit de periode januari 2023 tot en met april 2025. Daarnaast is een prognose gemaakt om te verkennen wat de maatschappelijke waarde zou kunnen zijn als het aantal deelnemers groeit naar 25 of 30 per 2,5 jaar.

Theory of Change

Aan de basis van het meten en monitoren van impact ligt een Theory of Change. Dit is een methode waarmee stap voor stap inzichtelijk wordt gemaakt hoe de activiteiten van een organisatie bijdragen aan de beoogde maatschappelijke verandering.

Theory of Change

Impactdoel

Inwoners van Borger-Odoorn met een bijstandsuitkering doen zoveel mogelijk mee en versterken daarmee hun positie op de arbeidsmarkt en in de samenleving. De leefbaarheid in de gemeente Borger-Odoorn wordt verbeterd

Effecten

Deelnemers voelen zich fysiek en mentaal beter; hebben meer eigenwaarde en meer sociale contacten, doen mee en dragen bij aan de samenleving, hebben hebben een betere positie op de arbeidsmarkt; ontwikkelen basisvaardigheden en werknemersvaardigheden en burgeren meer en/of sneller in

SSTBO/buurtbedrijf heeft passende plek voor deze doelgroep, kent minder toekenningen individuele voorzieningen en een lagere caseload

Gemeente Borger-Odoorn kent minder inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt en kleinere totale afstand, ziet een verkleining van het beroep doen op individuele voorzieningen en dat de publieke ruimte in de gemeente wordt verbeterd

Inwoners Borger-Odoorn hebben een verbeterde leefsituatie (langer zelfstandig, tuin weer netjes, verhuizing goed geregeld) en hebben waardevolle contactmomenten

Outputs

Aantal deelnemers per traject	Aantal aangemelde activiteiten	Aantal utigevoerde activiteiten	Aantal en type behaalde certificaten per deelnemer	Opbrengsten activiteiten

Activiteiten

Begeleiden deelnemers in 5 trajecten:
- Meedoen
- WerkFIT
- Leer-werktraject
- Inburgering
- Participatieplaatsen

Activiteiten uitvoeren:
- voor de gemeente
- voor maatschappelijke organisaties
- voor inwoners

Toeleiding naar Buurtbedrijf

Zoeken en vinden passende werkzaamheden

Afspraken maken met relevante partijen binnen gemeente

Verantwoording Buurtbedrijf richting gemeente

Doelgroepen

Deelnemers	Medewerkers BORG in Buurtbedrijf	SSTBO	Gemeente Borger-Odoorn	Inwoners Borger-Odoorn	Maatschappelijke organisaties Borger-Odoorn
Welzijnsgroep Andes					

Inburgering: *Farid.*

> ***“Door de mensen hier, ben ik Nederlands beter gaan begrijpen.***

Persona

Farid is midden vijftig, woont met zijn gezin in Tweede Exloërmond en is een aantal jaar geleden gevlucht uit zijn thuisland. Daar had hij werk, een dagelijks ritme en wist hij wat er van hem werd verwacht. In Nederland moet hij helemaal opnieuw beginnen met de taal, het systeem én werkervaring. “Het is niet alleen de taal leren, je moet ook leren hoe mensen hier werken, wat de regels zijn en de gewoonten van mensen”.

Eerder werkte Farid bij een sociale werkvoorziening, maar daar was weinig contact met collega’s. Er werd nauwelijks gepraat, waardoor hij de taal niet leerde. In die periode maakte hij gebruik van verschillende voorzieningen. Hij sprak met een psycholoog over stress en somberheid, en had kort contact met de politie na een misverstand dat te maken had met culturele verschillen. “Ik begreep gewoon niet altijd hoe dingen hier gaan.”

Via de gemeente komt Farid in contact met het Buurtbedrijf en werkt hij nu drie dagen in het groenonderhoud. Hij leert heggen snoeien, bladblazen, banden van velgen splitsen, en omgaan met machines. Maar misschien nog wel belangrijker: hij leert collega’s begrijpen, en zij hem. “Ze praten hier met mij. Daardoor leer ik”. Ook leert Farid wat er bij werk in Nederland komt kijken: op tijd komen, verlof aanvragen, afspraken nakomen, een proefperiode. “Bij het Buurtbedrijf is dat iets soepeler. Zo kun je wennen. Hier mag je fouten maken.”

Zijn traject bij het Buurtbedrijf gaat verder dan alleen taal en werkervaring. Het helpt Farid om weer grip te krijgen op zijn leven. Werken geeft hem structuur en eigen regie. En, zoals hij het zelf zegt: “Ik werk niet alleen voor mezelf, maar ook voor de mensen hier. Zo draag ik iets bij.”

Januari 2023 t/m april 2025	
Minder inzet sociaal team	€ 230
Minder inzet psycholoog	€ 381
Betere daginvulling	€ 1.421
Betere fysieke en mentale gezondheid	€ 2.042
Betere taalvaardigheid	€ 473

Sociaal resultaat

€ 4.548

Een inwoner:

> ***“Ik vind het ook belangrijk dat mensen zo in een bepaald ritme komen en bij mensen thuis komen. Zo doen zij ook mee en kunnen ze ervaring opdoen. Ik vind het ook gezellig dat ze komen, even koffie drinken en praten tijdens het werk.***

Feiten en cijfers

In de periode van januari 2023 tot en met april 2025 bereikte het Buurtbedrijf uiteenlopende doelgroepen: van jongeren zonder diploma tot statushouders en 50-plussers met een grote afstand tot werk. De één wil richting betaald werk, de ander zoekt vooral structuur, taal of sociaal contact.

Deelnemers	
Huidig aantal deelnemers	**10**
Leeftijd	**19-65 jaar**
Aantal dagen per week	**1 - 4**
Aantal in traject Sociale activering	**3**
Aantal in traject Werkfit	**4**
Aantal in traject Inburgering:	**3**
Aantal uitgestroomd	**8**
Aantal niet gestart	**7**

Werkzaamheden	
895	logo’s op kleding gedrukt
474	tuinen onderhouden
29	verhuizingen
64	m^3 hout gekloofd
141	keer grof huisvuil opgehaald
250	autobanden gesplitst

- ✓ waterlot verwijderd
- ✓ verkeersborden gewassen
- ✓ bankjes gerenoveerd en schoongemaakt
- ✓ zwerfvuil verwijderd
- ✓ afvalbakken geleegd
- ✓ wijk- en dorpsinitiatieven ondersteund

Effecten

In het onderzoek is nagegaan of de in de ToC benoemde effecten daadwerkelijk optreden. Hieronder worden de resultaten per stakeholder besproken.

Een deelnemer:

> *“Ik heb geleerd dat ‘nee’ ook een antwoord is.*

Deelnemers

De werkbegeleiders merken dat kleine stappen vaak het meeste betekenen: op tijd komen, brood meenemen, in werkkleding verschijnen, zelf een vraag durven stellen. Dit vinden zij geen bijzaken, maar signalen van groei. Zij zien hierin een ontwikkeling in vaardigheden en zelfvertrouwen. Ook signaleren ze dat deelnemers mondiger worden, fitter ogen en beter in hun vel zitten.

Sinds hun start bij het Buurtbedrijf zeggen[1]

- 7 van de 9 deelnemers dat hun **mentale gezondheid** is verbeterd
- 6 van de 9 deelnemers dat hun **fysieke gezondheid** is verbeterd
- 6 van de 9 deelnemers dat hun **arbeidsvaardigheden** zijn verbeterd
- 2 van de 4 deelnemers dat hun **integratie** is **verbeterd**

Ook samenwerkingspartners zien welke ontwikkeling deelnemers doormaken en hoe belangrijk het is dat zij zich onderdeel voelen van de samenleving: “Vorige week kwam de werkbegeleider langs tijdens de koffiepauze met een deelnemer van het Buurtbedrijf. Hij drinkt even mee, helpt met sjouwen. Meedoen is echt het belangrijkst.”

De ervaringen laten zien dat de effecten merkbaar zijn voor meerdere betrokkenen bij het Buurtbedrijf, en voor de deelnemers zelf.

[1] Het criterium dat hier is gebruikt is een gemiddelde score van 3.5 of hoger op de stellingen die voor dit construct zijn beantwoord op een schaal van 1: veel slechter, 2: slechter, 3: ongeveer hetzelfde, 4: beter, 5: veel beter

SSTBO/Buurtbedrijf

Gemiddeld waren er in 2023 en 2024 ongeveer 403 hoofdaanvragers van een participatiewetuitkering, waarvan naar schatting 76% intensieve ondersteuning nodig had of (nog) niet plaatsbaar was op de arbeidsmarkt[2]. Binnen deze groep zijn er inwoners met een doelgroepregister- of beschut werkindicatie, inwoners die tijdelijk een aanvulling op hun inkomen ontvangen, en nieuwkomers die eerst een inburgeringstraject moeten doorlopen. Voor een ander deel van deze groep kan een traject bij het Buurtbedrijf een passende stap zijn. SSTBO schat de potentiële doelgroep voor het Buurtbedrijf op ongeveer 25 inwoners per jaar, afhankelijk van de jaarlijkse instroom, de achtergrond van de inwoners, en de uitbreiding van het activiteitenaanbod van het Buurtbedrijf. In de afgelopen jaren zijn er gemiddeld 10 inwoners geplaatst op jaarbasis. De duur van de trajecten varieert van 3-6 maanden voor een werkfit-traject tot sociale activering voor langere tijd.

Het Buurtbedrijf is één van de aanbieders die SSTBO kan inzetten om inwoners een stap verder te helpen in hun re-integratietraject. Het traject wordt door SSTBO uitgezet, waarbij het gaat om de ontwikkeling van de deelnemer met een passend traject. Het Buurtbedrijf voert vervolgens het traject uit waarbij het SSTBO niet ontlast wordt in hun eigen rol.

De doelgroep waarvoor trajecten nodig zijn, wordt steeds complexer: steeds vaker gaat het om inwoners met psychische problematiek of inburgeraars met taalachterstanden. Voor hen zal het Buurtbedrijf in toenemende mate trajecten op maat moeten ontwikkelen. Een gezamenlijke aanpak met heldere en gezamenlijke afstemming is nodig voor een optimale ondersteuning voor de inwoners.

Gemeente Borger-Odoorn

Uit de gesprekken blijkt dat het Buurtbedrijf meerwaarde heeft voor de leefbaarheid in de gemeente: “We doen additioneel werk boven op de kaders die er zijn vanuit de gemeenteraad”. Deze werkzaamheden hebben effect op het straatbeeld, omdat er meer wordt schoongemaakt.
Het Buurtbedrijf wordt door medewerkers van het sociaal domein gezien als een voorkeursplek voor plaatsing: lokaal, zichtbaar, en dichtbij de leefwereld van inwoners. De gemeente investeert hier bewust in en hoopt dat de trajecten ook gevuld worden: dat is zinvoller dan achteraf geld moeten geven aan de initiatieven omdat de begroting niet rond komt. De gemeente benadrukt dat het Buurtbedrijf meer zichtbaar mag zijn in wat het oplevert én waar het voor staat. Want als het lukt om inwoners een passende plek te bieden, dan ligt daar ook maatschappelijke waarde: minder zorg, minder stress, meer stabiliteit. Minder zorg, minder stress en meer stabiliteit resulteren ook in minder gebruik van voorzieningen die veelal door de gemeente worden gefinancierd. Door kwetsbare groepen een waardevolle daginvulling te bieden wordt er bijvoorbeeld minder beroep gedaan op de ambulante begeleiding, schuldhulp, het sociaal team, verslavingszorg, psycholoog en bijstandsuitkeringen.

[2] Nieuwsbrief Sociaal Domein, maart 2024. Gemeente Borger-Odoorn

Dit is niet alleen prettig voor de deelnemers, maar het scheelt ook veel kosten. Zie ‘Social Return On Investment’ voor een inschatting van de besparingen die optreden doordat er minder beroep wordt gedaan op individuele voorzieningen.

Inwoners

Inwoners met een minimum inkomen kunnen een beroep doen op het Buurtbedrijf als zij ergens hulp bij nodig hebben. Uit de gesprekken met deze inwoners blijkt dat veel van hen in contact komen met het Buurtbedrijf via het sociaal team, via welzijnsorganisatie Andes of doordat iemand uit hun netwerk het Buurtbedrijf aanraadt. Sommigen schakelen hulp in voor een eenmalige klus, zoals het leegruimen van een woning of hulp bij het verhuizen, anderen ontvangen structurele ondersteuning, zoals periodiek tuinonderhoud. Wat inwoners waarderen, is dat de hulp laagdrempelig en betaalbaar is. Vaak wordt de inzet van het Buurtbedrijf geregeld via de webwinkel van de gemeente Borger-Odoorn, waardoor de kosten beperkt blijven. “Anders moest ik het zelf betalen en dat is een kostbare zaak, dat kan niet met mijn aow en pensioen. Familie en vrienden wonen te ver weg om mij te helpen.”

Voor veel inwoners draagt het Buurtbedrijf niet alleen bij aan een opgeruimde tuin of een geslaagde verhuizing,maar ook aan langer zelfstandig wonen, minder stress, en het gevoel dat er iemand is die je kunt bellen als het even niet lukt. “Zonder het Buurtbedrijf zou de tuin verslonzen en werd het onderhoud problematisch. Met kunst- en vliegwerk is het misschien nog te doen, maar nu weten we zeker dat we hier voorlopig kunnen blijven wonen.” De dienstverlening zorgt naast praktische hulp ook voor mentale rust: “De hulp van het Buurtbedrijf voelde echt als een verademing, het ontlastte mij zo.” De inzet van het Buurtbedrijf draagt bij aan zelfredzaamheid, een gevoel van regie en het kunnen blijven meedoen in de eigen leefomgeving.

Eén van de partners waar het Buurtbedrijf nauw mee samenwerkt is de Ruilgoederenbank (RGB), onderdeel van Welzijnsgroep Andes. Bij de ruilgoederenbank helpen deelnemers van het Buurtbedrijf met het vervoeren van meubels, het sjouwen van spullen en kleine hand- en spandiensten. Die inzet heeft directe meerwaarde voor inwoners: spullen komen aan bij de mensen die ze echt nodig hebben, en deelnemers worden zichtbaar in de gemeenschap. De ruilgoederenbank ziet dat sommige deelnemers na verloop van tijd doorgroeien naar werk. De verbinding met het Buurtbedrijf helpt hen op weg. Tegelijk zijn inwoners zelf ook blij met de hulp: “Ze bieden graag een kopje koffie aan. Het is persoonlijk, warm en praktisch tegelijk.” Zonder het Buurtbedrijf zou de logistieke kant van de Ruilgoederenbank een stuk lastiger zijn. “Dan zou je iets moeten opzetten met vrijwilligers, maar dat zou echt een heel gedoe worden.”

Ook de werkbegeleiders zien hoe deelnemers en inwoners elkaar weten te vinden. Deelnemers helpen elkaar, groeten elkaar op straat, en voelen zich verbonden met de dorpen waar ze werken. Ze maken deel uit van dezelfde groep kwetsbare inwoners en juist daarin ontstaat wederzijdse herkenning en dankbaarheid. Er is een besef dat ze samen iets betekenen voor hun omgeving.

Marktverkenning

Zeventien dorpsbelangenorganisaties, speeltuinverenigingen en andere maatschappelijke initiatieven vulden een korte vragenlijst in over het Buurtbedrijf. Geen van hen had tot nu toe het Buurtbedrijf ingeschakeld, vaak omdat ze het nog niet kenden of omdat er geen directe hulpvraag was.

Toch zien ze de meerwaarde: alle respondenten geven aan het Buurtbedrijf in de toekomst graag in te willen schakelen voor praktische hulp in het dorp, mits dat mogelijk is. Een goed voorbeeld van hoe dat eruit kan zien, is de ondersteuning die het Buurtbedrijf bood bij het onderhoud van de jeu-de-boulesbaan in Valthe, samen met een groep lokale vrijwilligers. Er werd gewied, geschoffeld en een nieuwe toplaag aangebracht. Een eenmalige klus, maar met groot effect: “De samenwerking was perfect,” aldus de vrijwilligers. “En de mannen van het Buurtbedrijf zijn zelfs uitgenodigd voor een potje jeu-de-boules!”. Het is een mooi voorbeeld van een manier waarop het Buurtbedrijf kan bijdragen aan de leefbaarheid en lokale verbondenheid.

Sociale activering: Henk.

> ***“Voor mij is het werk hier een soort behandeling tegen mijn depressie. Er is respect. Je mag jezelf zijn.”***

Persona

Henk is begin zestig, woont alleen, en heeft jarenlang gewerkt als zelfstandig ondernemer. Maar na een ingrijpende periode in zijn leven met gezondheidsproblemen, stress en psychische klachten, lukte het niet meer om te blijven werken zoals hij gewend was. “Op een gegeven moment ging het gewoon niet meer. Alles werd teveel.”

Via het sociaal team kwam Henk in contact met het Buurtbedrijf. Daar werkt hij nu drie dagen per week mee in de groenvoorziening. “Hier is geen haast. Ik hoef niks te bewijzen. Dat geeft rust.”

De focus ligt op structuur, contact met anderen en een betekenisvolle daginvulling. “Voor mij is het werk hier een soort behandeling tegen mijn depressie. Er is respect. Je mag jezelf zijn.” Hij waardeert de sfeer: er wordt gelachen, samen gegeten en ook ruimte gemaakt voor verdriet. “Je hoeft het niet alleen te doen.”

Voor Henk betekent het Buurtbedrijf méér dan werk: het is een veilige plek waar hij mag meedoen op een manier die bij hem past. Hij leert weer omgaan met dagelijkse prikkels, bewaakt beter zijn grenzen en weet inmiddels: ook ‘nee’ zeggen is soms nodig. “Hier snappen ze dat. En dat zie je niet overal.”

Januari 2023 t/m april 2025	
Minder inzet sociaal team	€ 735
Betere daginvulling	€ 853
Minder inzet psycholoog	€ 1.372
WIA naar bijstandsuitkering	€ 5.554
Betere fysieke en mentale gezondheid	€ 1.225

Sociaal resultaat

€ 9.740

Analyse Social Return on Investment

Voor de prognose van de monetaire waarde van het Buurtbedrijf is gekeken naar de vier persona’s en de activiteiten van het Buurtbedrijf die waarde opleveren voor inwoners en de gemeente. Deze waarde is in een figuur toegevoegd aan elk persona.

Om de maatschappelijke waarde van een effect in te schatten is er per effect een financiële proxy bepaald. Een financiële proxy geeft een indicatie van de monetaire waarde van een maatschappelijk effect dat anders lastig in euro’s is uit te drukken. Dit kan bijvoorbeeld een besparing zijn, zoals lagere uitkeringskosten doordat iemand uitstroomt naar werk of een waardebepaling op basis van de kostprijs (de marktconforme prijs die iemand normaal gesproken bereid is te bepalen voor het bereiken van een effect). Dit kan bijvoorbeeld de prijs zijn van een taalcursus die iemand normaal gesproken bereid is te betalen om een taal te leren.

Naast de financiële proxy’s is ook rekening gehouden met de mate waarin de effecten toe te schrijven zijn aan (de activiteiten van) het Buurtbedrijf. Hiervoor zijn verschillende correctiefactoren toegepast:

Deadweight: De kans dat een effect ook zou optreden zonder het bestaan van het Buurtbedrijf, bijvoorbeeld door een alternatieve interventie, (gemiddeld 40%, per effect/persona bepaald);

Attribute: De kans dat een effect is opgetreden door het Buurtbedrijf en niet door toedoen van omgevingsfactoren zoals vrienden en familie, (gemiddeld 55%, per effect/persona bepaald);

Tijdshorizon: De duur van het effect. Voor ‘werken-leren’ is uitgegaan van een effect dat tot 3 jaar na uitstroom aan het Buurtbedrijf toe te schrijven is, met een jaarlijkse afname van 25% (drop-off). Voor de overige persona’s is aangenomen dat het effect aanhoudt zolang zij actief zijn bij het Buurtbedrijf, gemiddeld twee jaar.

Zowel de kosten als de baten zijn berekend over de periode van januari 2023 tot en met april 2025. De financiële proxy’s, deadweight en attribute zijn per effect bepaald.

Meer weten over hoe deze berekening is gemaakt? Een uitgebreide toelichting van de SROI-berekening is op te vragen bij het Buurtbedrijf.

Social Return on Investment (SROI)

Totale **kosten** Buurtbedrijf Borger-Odoorn januari 2023 - april 2025

Kosten 2025	€46.589
Kosten 2024	€173.498
Kosten 2023	€111.762

€ 331.849

Totale **baten** Buurtbedrijf Borger-Odoorn januari 2023 - april 2025

De uitstromer x8	€ 195.119
De inburgeraar x3	€ 13.643
Sociale activering x3	€ 29.220
Werkfit x4	€ 58.779
Tuinonderhoud	€ 49.832
Verbeterde woonomgeving	€ 206.052
Verbeterde sociale cohesie	€ 3.120
Besparing door activiteiten in de buitenruimte	€ 156.909

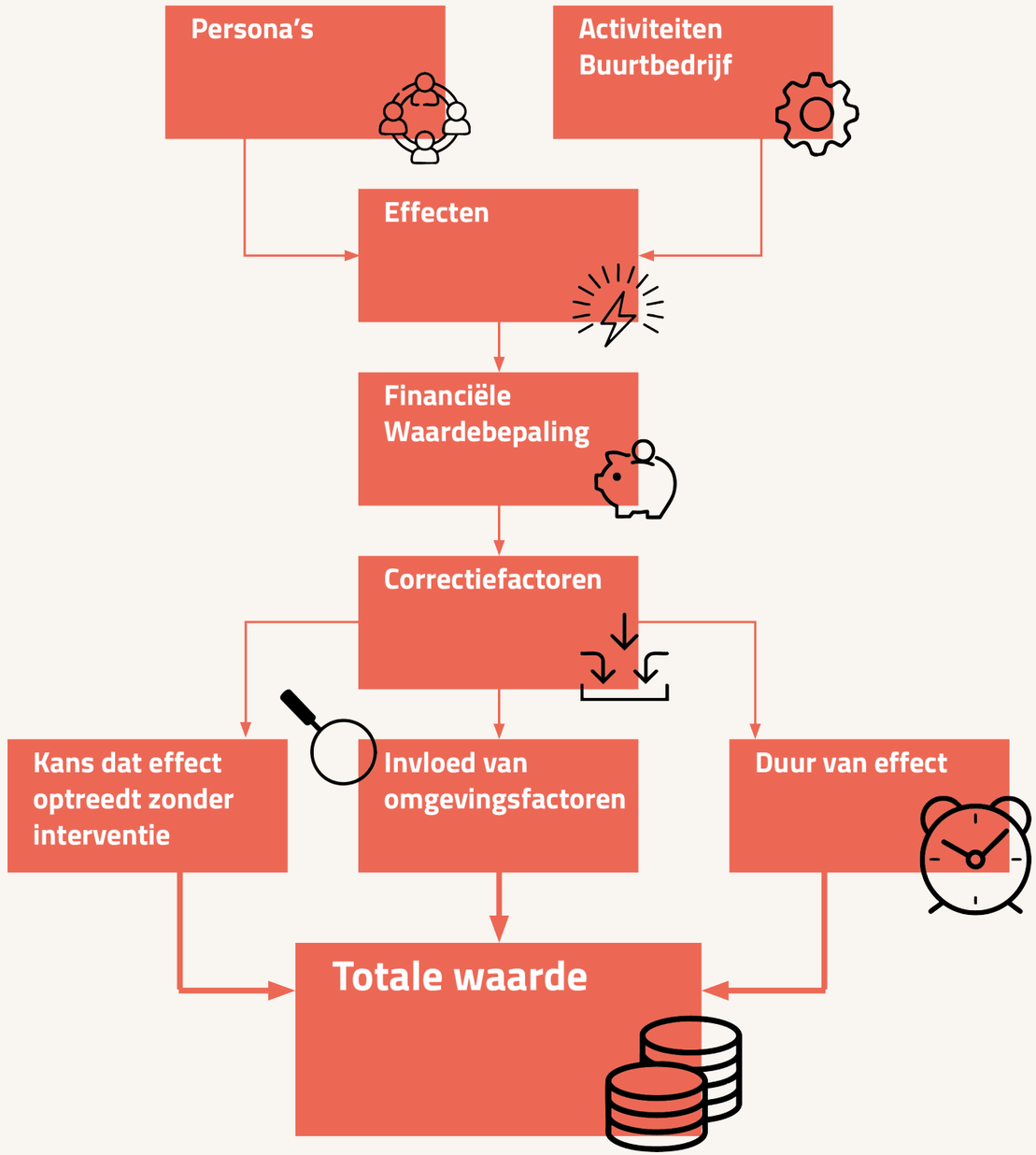
€ 712.673

SROI-ratio 712.673 : 331.849 → 1 : 2,15

De totale kosten van het Buurtbedrijf in deze periode bedragen €331.849. In dezelfde periode is, op basis van de SROI-methodiek, een maatschappelijke waarde gerealiseerd van €712.673. Dit betekent dat elke geïnvesteerde euro €2,15 aan maatschappelijke waarde oplevert.

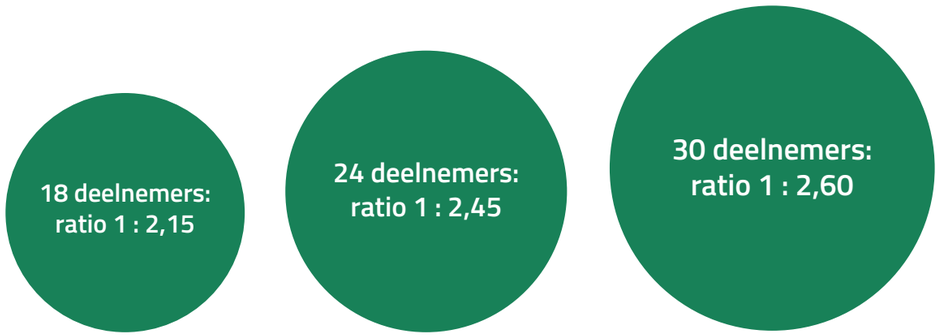
Proces van effectenanalyse

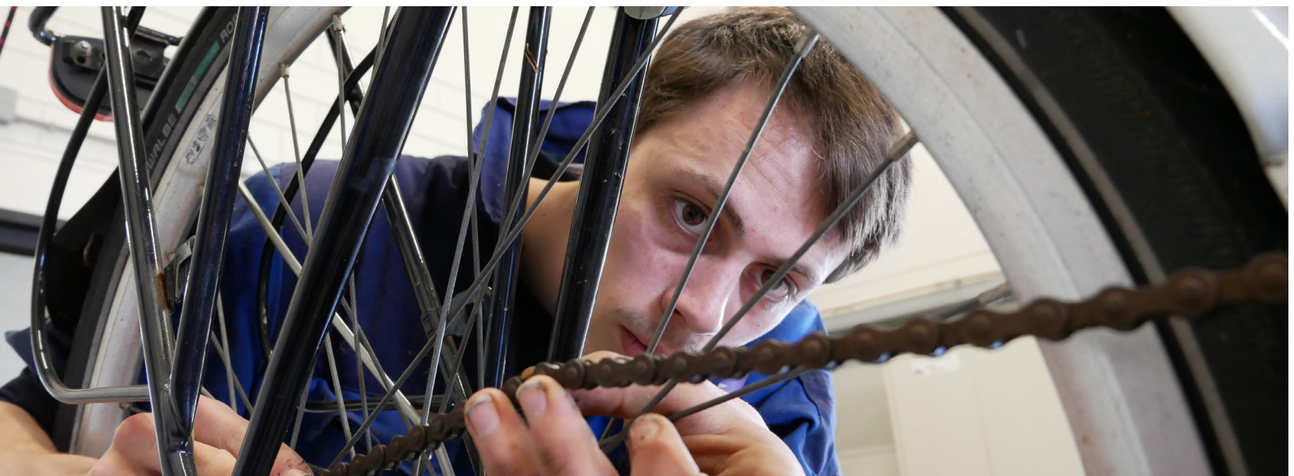
Impactprognose

Het Buurtbedrijf heeft ruimte voor groei. In de onderzochte periode (+/- 2,5 jaar) zijn 18 deelnemers succesvol aan het werk (geweest) bij het Buurtbedrijf. In de impactprognose is doorgerekend wat de maatschappelijke waarde zou kunnen zijn wanneer dit aantal doorgroeit naar 25 of 30 deelnemers per 2,5 jaar. Voor deze prognose is uitgegaan van eenzelfde verdeling tussen de persona's als in de afgelopen 2,5 jaar. Daarbij is rekening gehouden met de huidige fysieke ruimte van het Buurtbedrijf, dat capaciteit biedt om meer deelnemers te begeleiden. Bij meer deelnemers is er echter ook meer begeleiding nodig. Daarom zijn de personeelskosten in de prognose evenredig opgeschaald met het aantal deelnemers. Meer deelnemers betekent uiteraard ook dat er meer klussen voor inwoners en de gemeente gedaan kunnen worden. De waarde van deze klussen groeit in de prognose dus ook in dezelfde mate mee.

In het onderstaande overzicht is af te lezen hoe de kosten zich tot de baten verhouden in de verschillende scenario's. De ratio geeft weer wat de verhouding is tussen de kosten en de baten.

Figuur: SROI-ratio bij de verschillende groeiscenario's

Werkfit: Sjoerd.

> ***"Ik dacht altijd dat ik niks kon. Maar nu weet ik: ik leer gewoon op mijn eigen manier.***

Persona

Sjoerd is 21, woont nog thuis en heeft de middelbare school niet afgemaakt. Hij begon aan een opleiding in de techniek, maar hield het niet vol. "Te veel theorie, te veel zitten. En ik kon me gewoon niet concentreren." Na het stoppen met school zat Sjoerd een tijdje thuis. Zijn ritme schoof langzaam op: "Ik was vooral 's nachts bezig met gamen, en overdag sliep ik uit. Dan kom je een beetje in een andere wereld terecht." Een vaste structuur was er niet meer, tot hij bij het Buurtbedrijf begon.

Via het sociaal team werd Sjoerd aangemeld bij het Buurtbedrijf. In het begin wist hij niet wat hij kon verwachten of wat hij zelf eigenlijk wilde. Maar al snel bleek dat hij handig is met zijn handen. Bij het Buurtbedrijf mocht hij aan de slag met lassen, houtbewerking en fietsreparatie. "Ze zeggen hier: probeer het maar. Gaat het niet? Dan kijken we wat wel lukt."

Hij werkt nu twee dagen per week, met de bedoeling dit rustig op te bouwen. Dat lukt. Sjoerd komt op tijd, leert machines gebruiken, en merkt dat hij minder snel afgeleid is. "Ik ben hier zelf bezig. En als ik iets niet snap, kan ik hulp vragen. Maar ik moet het wel eerst zelf proberen. Dat vind ik fijn."

Door het Buurtbedrijf leert Sjoerd niet alleen nieuwe technieken, maar ook zichzelf beter kennen. Hij krijgt weer een dagritme, leert om te vragen wat hij nodig heeft, en ontdekt langzaamaan wat hij leuk vindt. "Ik dacht altijd dat ik niks kon. Maar nu weet ik: ik leer gewoon op mijn eigen manier."

Januari 2023 t/m april 2025	
Minder inzet sociaal team	€ 204
Van WW naar bijstand	€ 9.257
Betere daginvulling	€ 1.421
Betere werknemersvaardigheden	€ 1.770
Betere fysieke en mentale gezondheid	€ 2.042

Sociaal resultaat

€ 14.695

Groeipotentieel en randvoorwaarden

In de impactprognose worden scenario's voorgesteld met positieve effecten voor 25 en 30 deelnemers in de komende tweeënhalf jaar. In de opzet van het Buurtbedrijf is groei in principe mogelijk, maar er zijn verschillende randvoorwaarden om rekening mee te houden.

Samenwerking

De samenwerking tussen het SSTBO en het Buurtbedrijf is een belangrijke succesfactor en wordt over het algemeen als positief ervaren. SSTBO benoemt dat er vaste evaluatiemomenten zijn over de trajecten met de inwoners, het werkproces duidelijk is door de afspraken die worden gemaakt, en de lijntjes tussen de regisseurs werk en de trajectbegeleider kort zijn bij bijzonderheden. Tegelijkertijd zijn er verbeterpunten. Door personele wisselingen en onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden was het de afgelopen periode soms zoeken wie het initiatief nam in de communicatie en terugkoppeling.

Vanuit het Buurtbedrijf wordt aangegeven dat deelnemers soms worden aangemeld met weinig achtergrondinformatie, waardoor het langer duurt om iemand goed te begeleiden. Ook is er behoefte aan meer afstemming over de leerdoelen van deelnemers en de voortgang in het traject. Daarnaast ervaren werkbegeleiders dat SSTBO niet altijd volledig op de hoogte is van wat het Buurtbedrijf doet of aanbiedt. Terwijl juist die kennis belangrijk is om goed te kunnen matchen. Ook vanuit BORG is er behoefte aan eerder inzicht in de taken en trajecten die eraan komen, zodat ze actief kunnen meedenken over passende inzet. Alle partijen onderstrepen het belang van een vaste trajectbegeleider en heldere rolverdeling om de samenwerking te versterken.

Het management van het Buurtbedrijf geeft aan dat het voor SSTBO-regisseurs niet altijd duidelijk is welke trajectmogelijkheden het Buurtbedrijf biedt en welke deelnemers daar het beste tot hun recht komen. Als het aantal plaatsingen achterblijft, kan dat op termijn gevolgen hebben voor de inkoop van trajecten door de gemeente. Het is daarom van belang dat de toeleiding goed op gang blijft en dat het Buurtbedrijf voldoende zichtbaar is als passende plek voor deelnemers.

De toeleiding vanuit het SSTBO is op dit moment beperkt. De inzichten uit dit onderzoek bieden een kans om hier gericht aan de slag te gaan. Door deze punten gezamenlijk op te pakken, ontstaat de mogelijkheid om de samenwerking te versterken zodat inwoners tijdig ondersteund worden en het groeipotentieel van het Buurtbedrijf daadwerkelijk wordt benut.

Potentiële deelnemers

Gegevens van SSTBO laten zien dat er circa 314 casussen in de gemeente zijn waarbij inwoners een uitkering ontvangen, waarvan naar schatting een deel (ongeveer 25 inwoners) geschikt zou kunnen zijn voor een traject bij het Buurtbedrijf. In de afgelopen jaren zijn gemiddeld 10 inwoners per jaar geplaatst, wat duidt op ruimte voor groei.

Het groeipotentieel van het Buurtbedrijf is afhankelijk van het type deelnemers dat ze aanneemt: op dit moment bestaat de groep deelnemers voornamelijk uit mannen. Het Buurtbedrijf zou kunnen groeien wanneer het Buurtbedrijf toegankelijker wordt voor een bredere groep deelnemers, waaronder vrouwen. Er wordt daarom nagedacht over het uitbreiden of aanpassen van de werkzaamheden, zodat er een diverser aanbod ontstaat dat beter aansluit bij de verschillende interesses, talenten, culturen en fysieke belastbaarheid.

Positionering

Het Buurtbedrijf wil het eerste loket zijn voor plaatsing van mensen met een bijstandsuitkering. Uit gesprekken met beleidsambtenaren van het sociaal domein en een medewerker van SSTBO blijkt dat dit in de praktijk (nog) niet volledig zo werkt. Binnen het sociaal domein wordt het Buurtbedrijf gezien als voorkeursplek, maar tegelijkertijd benadrukken zij dat de uitvoering van het participatiebeleid bij SSTBO ligt, en dat de gemeente geen invloed uitoefent op die uitvoering of op de samenwerking tussen SSTBO en trajectaanbieders. De gemeente verwacht ondernemerschap van het Buurtbedrijf, en heeft volgens eigen zeggen geen verantwoordelijkheid voor het aanleveren van deelnemers. SSTBO geeft aan dat het Buurtbedrijf een mooie plek is voor sommige inwoners, maar dat het geen voorkeursplek is: per cliënt wordt bekeken welke aanbieder van trajecten het beste past. De positie van het Buurtbedrijf lijkt dus onduidelijk: aan de ene kant is het een voorkeursplek voor de gemeente, aan de andere kant wordt het gezien als een van de aanbieders van trajecten en wordt het Buurtbedrijf geacht zelf ondernemerschap te tonen ten behoeve van meer toeleiding. In de doelstellingen van het Buurtbedrijf wordt expliciet benoemd dat de trajectbehoefte van een inwoner met een uitkering leidend is, en dat daar dus passende werkzaamheden bij gevonden moeten worden. In de praktijk is soms het trajectaanbod leidend: Er zijn plekken beschikbaar bij het Buurtbedrijf, en om aan de vraag te voldoen heeft het Buurtbedrijf deelnemers nodig. Daarmee ligt de nadruk meer dan gewenst op de uitvoer van het werk, in plaats van op het realiseren van de ontwikkeldoelen. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat deelnemers snel aan de slag kunnen als hun ontwikkelingsbehoefte past bij de werkzaamheden die het Buurtbedrijf aanbiedt.

Een gerelateerd aandachtspunt is het structureel tuinonderhoud bij inwoners. Deze activiteit draagt sterk bij aan de maatschappelijke waarde van het Buurtbedrijf, maar is kwetsbaar bij lage bezetting. Als er niet voldoende deelnemers zijn, komt dit werk in gevaar of moet een werkbegeleider het zelf uitvoeren, wat ten koste gaat van de begeleiding en andere ontwikkeltaken.

Het Buurtbedrijf is zich bewust van deze aandachtspunten en is bezig met een verbreding van het aanbod. Hierbij kunnen zij de inbreng van SSTBO goed gebruiken, zodat zij hun aanbod kunnen aanpassen op basis van de behoefte. Ook het structurele tuinonderhoud is onderwerp van discussie. Het Buurtbedrijf wil dit zo organiseren dat het voor inwoners duidelijk is dat zij niet kunnen rekenen op structureel onderhoud, maar dat het Buurtbedrijf wel haar best doet om te ondersteunen waar mogelijk.

Een werkbegeleider:

“Soms is meerijden in de auto al genoeg voor iemand om zijn dag te maken. Beetje kletsen, beetje muziek luisteren, dat is al genoeg.

Een werkbegeleider:

“De kleine dingen zijn al een succesfactor zoals brood meenemen naar het werk, op tijd komen, elkaar groeten, werken met elkaar. Alles samen maakt dat deelnemers persoonlijk groeien.

Conclusie

De meeste effecten die op basis van de ToC verwacht werden, zijn in het onderzoek bevestigd:

- Voor deelnemers draagt het Buurtbedrijf bij aan **betere werknemers-vaardigheden** (en soms zelf uitstroom naar betaald werk), een **betere fysieke en mentale gezondheid**, en voor nieuwkomers soms aan **betere integratie**. Begeleiders zien dat deelnemers groeien in (werk-) vaardigheden, certificaten behalen, en beter in hun vel zitten.

- Voor SSTBO biedt het Buurtbedrijf een **waardevolle plek voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt**. Heldere taakverdeling en goede afstemming blijven nodig om de samenwerking te versterken.

- Voor de gemeente draagt het Buurtbedrijf bij aan **lagere kosten voor individuele voorzieningen**, een **verbeterde leefomgeving** in de gemeente, en aan **een verlaging van het aantal mensen met een uitkering**. Ook inwoners voor wie betaald werk geen optie is, kunnen via het Buurtbedrijf meedoen in de samenleving, en meedoen is voor deze gemeente een centrale waarde.

- Voor inwoners draagt het Buurtbedrijf bij aan een **betere woonsituatie** (bijvoorbeeld door hulp bij verhuizingen en tuinonderhoud) en aan sociaal contact. De hulp van het Buurtbedrijf wordt erg gewaardeerd en als heel prettig ervaren: inwoners bieden de deelnemers graag een kop koffie aan.

- Elke geïnvesteerde euro in het Buurtbedrijf levert **gemiddeld €2,15 aan maatschappelijke waarde** op. Dankzij de beschikbare capaciteit en werkwijze is er ruimte om deze waarde verder te vergroten. Bij groei naar 25 of 30 deelnemers per periode levert het Buurtbedrijf respectievelijk €2,45 en €2,60 op per geïnvesteerde euro. Hiermee is het Buurtbedrijf **zowel sociaal waardevol als financieel efficiënt**.

Zonder het Buurtbedrijf zouden deelnemers vaker thuis zitten, terugvallen in isolement, of langer afhankelijk blijven van voorzieningen. Inwoners zouden praktische hulp moeten inkopen of zonder ondersteuning blijven. Het straatbeeld zou minder aantrekkelijk zijn, en de kansen op doorstroom naar werk of een verhoogd zelfvertrouwen zouden kleiner zijn. De toegevoegde waarde van het Buurtbedrijf is op veel plekken voelbaar, juist doordat het zo vanzelfsprekend lijkt. Pas wanneer het wegvalt, wordt zichtbaar wat het écht oplevert.

Op basis van deze effecten concluderen wij dat het Buurtbedrijf met haar activiteiten bijdraagt aan haar impactdoel: Inwoners van Borger-Odoorn met een bijstandsuitkering doen zoveel mogelijk mee en versterken daarmee hun positie op de arbeidsmarkt en in de samenleving, en de leefbaarheid in de gemeente Borger-Odoorn wordt verbeterd.

Aanbevelingen

- **Verhelder de positie van het Buurtbedrijf:** Maak beter zichtbaar dat het een interne uitvoeringspartner is en onderdeel van de gemeentelijke organisatie. Zorg dat alle stakeholders een eenduidig beeld van het Buurtbedrijf hebben. Overweeg het aanstellen van een accountmanager die de regie voert over de zichtbaarheid en de bijdrage van het Buurtbedrijf. Op deze manier wordt het Buurtbedrijf onder de aandacht gebracht voor de verschillende stakeholders waardoor het groeipotentieel beter wordt benut.

- **Versterk de positie van het Buurtbedrijf als first supplier**: De gemeente ziet het Buurtbedrijf al als voorkeursplek voor het uitvoeren van participatietrajecten. Om deze positie te versterken, is het belangrijk dat ook SSTBO het Buurtbedrijf op gelijke wijze erkent en actief meeneemt in het toeleidingsproces. Het Buurtbedrijf kan hierin een rol nemen door het gesprek aan te gaan over structurele inbedding in beleid en uitvoering. Zo ontstaat ruimte voor effectiever en schaalbaarder werken.

- **Denk breder en vraaggerichter over passend werk**: Zet de inzichten over het aantal inwoners dat mogelijk geschikt is voor een traject bij het Buurtbedrijf in om het aanbod nog beter te laten aansluiten op de behoeften van de inwoners. Onderzoek waar aanvullende werkvormen of nieuwe soorten werkzaamheden nodig zijn om meer inwoners passend te kunnen bedienen, waaronder vrouwen, voor wie het huidige aanbod momenteel als fysiek te zwaar wordt gezien. Daarmee wordt het Buurtbedrijf toekomstbestendig en inclusiever voor een bredere doelgroep.

- **Zorg voor een flexibele balans tussen ontwikkelbehoefte en productiecapaciteit**: Het Buurtbedrijf heeft als eerste doel het ondersteunen van de ontwikkeling van deelnemers. Het werk dat zij doen, helpt daarbij. Het is een middel en geen doel op zich. Tegelijk willen externe partners graag voorspelbaarheid en betrouwbaarheid. Dit kan leiden tot wrijving: terugkerende werkzaamheden wekken verwachtingen, terwijl het deelnemersaanbod in aantal en belastbaarheid kan fluctueren. Om verwachtingen goed af te stemmen, is het van belang om duidelijke afspraken te maken over wat het Buurtbedrijf wel en niet kan bieden, bijvoorbeeld door te werken met éénmalige of afgebakende opdrachten.

Colofon

Onderzoekers
Tineke Knot
Tomas Ruben
Lizet Uiterwijk
Nienke Schripsema

Fotografie
Frank Manting

Vormgeving
Marc Wiers - Dagnino

Correspondentie
tineke@alexanderimpact.nl

© Alexander Impact 2025

Alle afgebeelde personen zijn met toestemming gefotografeerd en akkoord met publicatie in dit magazine. Overname van foto's is niet toegestaan. De personen op de foto hebben niet altijd een relatie met de tekst.

Met dank aan alle betrokken stakeholders voor het delen van hun ervaringen en meningen, en voor de mooie samenwerking.

ALEXANDER
IMPACTWETENSCHAPPERS

Over Alexander Impact: wij helpen organisaties meer positieve maatschappelijke impact te maken door slimme strategieën, gedegen onderzoek en monitoring en via trainingen en opleidingen. Ook versterken we impact door prikkelende, emotionele en kleurrijke creatieve communicatie. Zo bouwen we samen aan een eerlijke, sociale en duurzame wereld van morgen!

Meer informatie: www.alexanderimpact.nl